

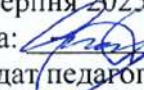
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра історії України

 ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІ історії, права та міжнародних відносин
 Олександр ЖУКОВ
«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Освітньо-професійна програма Середня освіта (Історія)
Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією НН інституту історії, права та міжнародних відносин
«28» серпня 2025 р.
Голова: Світлана МОЦАК
кандидат педагогічних наук, доцент

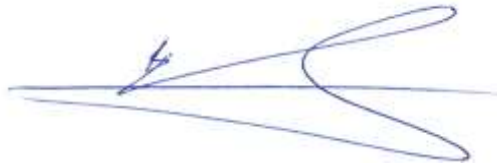
Суми - 2025

Розробники:

Чижов О. І. кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії України

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри історії України

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke, identifying Vyacheslav Olshchuk.

Завідувач кафедри
кандидат історичних наук, доцент

В'ячеслав ОЛЩЬКИЙ

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
5-й			
Лекції			
20 год.			
Практичні, семінарські			
26 год.			
Лабораторні			
Самостійна робота			
72 год.			
Консультації			
2 год.			
Вид контролю			
залік			
Загальна кількість годин - 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчального курсу полягає у досягненні студентами сучасного фундаментального і критичного мислення, набутті спеціальних знань у галузі джерелознавства та музеєзнавства, засвоєнні ними прийомів і методів джерелознавчого аналізу в історичному дослідженні, ознайомленні з основними теоретичними здобутками музеєзнавства.

Навчальна дисципліна «Основи джерелознавства та музеєзнавства» входить до переліку вибірових дисциплін.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою інтегральної, загальних та професійних (фахових) компетентностей.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**:

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів історії, суспільно-гуманітарних дисциплін, предметних знань у галузі історії та громадянської освіти, педагогіки та психології, теорії та методики навчання історії та характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (рівень основної школи).

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ЗК 9. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **професійних (фахових) компетентностей**:

ПК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів, використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності в умовах реалізації концепції Нова українська школа.

ПК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: використовувати систему теоретичних знань та практичних умінь з історії та методики навчання історії, громадянської освіти та методики навчання суспільних дисциплін в ході вирішення професійних завдань; моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання, визначених державними стандартами освіти; формувати й розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності та наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти; здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку; розвивати критичне мислення; формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти в умовах реалізації концепції Нова українська школа.

ПК.14. Інноваційна компетентність як здатність: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній

діяльності; застосовувані різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна базується на знанні навчального курсу «Спеціальні історичні дисципліни», а також знань з історії України.

3. Програмні результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни сприяє усвідомленню майбутніми фахівцями сучасного стану розвитку джерелознавства та музеєзнавства в Україні.

ПРЗ 2. Знати та розуміти основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки, громадянського суспільства.

ПРЗ 7. Знати інформаційно-цифрові технології для супроводу освітнього процесу, цифрові середовища та цифрові ресурси, доцільні прийоми їх використання під час навчання історії та громадянської освіти, правила безпеки у цифровому середовищі.

ПРУ 3. Уміти оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності (історії та громадянської освіти), використовувати раціональні прийоми розумових дій, орієнтуватися в науковій періодизації історії, порівнювати історичні та суспільні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції суспільно розвитку.

ПРУ 11. Уміти знаходити інформацію у різноманітних джерелах, аналізувати, критично оцінювати, систематизувати, узагальнювати; готувати доповіді, презентації, брати участь у дискусії.

ПРК 3. Здатність до продуктивного міжособистісного спілкування, ефективної взаємодії в команді у професійному колективі та з представниками інших професійних груп та батьками; здатність займати лідерську позицію в ході співпраці у команді, вести діалог, брати участь у дискусіях щодо вирішення професійних проблем, базуючись на принципах етики вчителя.

ПРА 1. Мати сформовану мотивацію до здійснення професійної діяльності, бути готовим сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів етики вчителя та принципів академічної доброчесності.

ПРА 3. Здатність продовжувати навчання протягом життя зі значним ступенем автономії, планувати процес самонавчання та самовдосконалення в контексті неперервної фахової підготовки, використовуючи способи збереження як фізичного так і психічного здоров'я, запобігаючи професійному вигоранню.

4. Критерії оцінювання результатів навчання Розподіл балів

Поточний контроль												Разом	Сума
Розділ 1			Розділ 2					Розділ 3					
<i>T</i> <i>1</i>	<i>T</i> <i>2</i>	<i>T</i> <i>3</i>	<i>T</i> <i>4</i>	<i>T</i> <i>5</i>	<i>T</i> <i>6</i>	<i>T</i> <i>7</i>	<i>T</i> <i>8</i>	<i>T</i> <i>9</i>	<i>T</i> <i>10</i>	<i>T</i> <i>11</i>	<i>T</i> <i>12</i>		<i>T</i> <i>13</i>
Поточний контроль												65	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Контроль самостійної роботи												35	
2	2	2	3	3	3	3	6	3	2	2	2		

4.1. Критерії оцінювання

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, роботи на практичних заняттях, виконання тестових завдань та виконання інших видів самостійної роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **65 балів:** участь у *семінарах* – підготовка аналітичних звітів та доповідей і пред'явлення результатів в аудиторії у вигляді усних відповідей, участь в обговоренні семінарських питань / дискусіях, виконання практичних завдань, виконання завдань тестового контролю.

- **35 балів:** опрацювання теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка рефератів, презентацій, есе тощо.

Разом – **100 балів**.

Оцінювання результатів аудиторної роботи здійснюється за наступними критеріями:

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Здобувач вищої освіти відповідає на всі питання семінарського заняття, розкриває зміст загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; визначає та правильно інтерпретує явища та процеси; виконує всі завдання, може правильно визначати спільні та відмінні риси понять, які складають предмет порівняльного аналізу; висловлює і обґрунтовує власну думку щодо предмету заняття, наводить аргументи на її підтвердження. Під час заняття продемонстрована активність та ініціативність.

4	Здобувач вищої освіти відповідає на всі питання семінарського заняття, розкриває зміст загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; визначає та в цілому правильно інтерпретує явища та процеси; виконує завдання, однак допускає неточності; може визначати спільні та відмінні риси понять, які складають предмет порівняльного аналізу; висловлює власну думку щодо предмету заняття, наводить аргументи на її підтвердження, що ґрунтуються на положеннях підручників і навчальних посібників. Під час заняття продемонстрована ініціативність.
3	Здобувач вищої освіти дає відповіді на питання семінарського заняття, відтворює дефініції та пояснює зміст загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; визначає, проте неточно інтерпретує явища та процеси; завдання виконує з неістотними помилками; може визначати спільні та відмінні риси понять, які складають предмет порівняльного аналізу, допускаючи незначні помилки.
2	Здобувач вищої освіти дає відповіді на більшість питань семінарського заняття, відтворює дефініції загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; лише називає явища та процеси; завдання виконує з неістотними помилками; не може визначати спільні та відмінні риси понять, які складають предмет порівняльного аналізу, називаючи при цьому їх ознаки.
1	Здобувач вищої освіти не готовий до заняття, не відповідає на питання, що винесені на розгляд, з труднощами виконує завдання, допускаючи змістовні помилки, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття.
0	Відсутність на занятті

4.2. Критерії оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки студента

Кількість балів за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	- студент упевнено оперує обсягом навчального матеріалу і застосовує його для розв’язання проблем; - самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; - може характеризувати та аналізувати історичну інформацію; - співвідносити події та процеси за періодами на основі наукової періодизації історичної науки; - знає історіографію розглядуваних проблем; - студент виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати матеріал, наводити чисельні приклади; - вільно користується тематичними картами; - розуміє основні тенденції розвитку історичних проблем слов’янства;
82 – 89	- студент загалом володіє обсягом навчального матеріалу; - здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати основні теоретичні й фактологічні положення, явища, але відповідь може бути не зовсім змістовною, цілісною, послідовною, містити деякі фактологічні помилки, неточності; - студент робить незначні помилки, користуючись картою; - не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи; - дає загальну характеристику подій (причини, наслідки, значення);

	- встановлює послідовність подій, характеризує причинно-наслідкові зв'язки між ними;
74 – 81	- студент загалом володіє обсягом навчального матеріалу; - здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати основні теоретичні й фактологічні положення, явища, але відповідь може бути не зовсім змістовною, цілісною, послідовною, містити деякі фактологічні помилки, неточності; - студент робить незначні помилки, користуючись картою; - не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи; - не достатньо повно дає характеристику подій (причини, наслідки, значення); - на посередньому рівні встановлює послідовність подій, характеризує причинно-наслідкові зв'язки між ними;
64 – 73	- студент володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; - може репродуктивно відтворити незначну частину теоретичного й фактологічного матеріалу; - виявляє знання і розуміння окремих положень курсу; - вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; - визначає окремі ознаки подій, встановлює їх послідовність; - може дати стислу характеристику окремої постаті; - слабо орієнтується за картами;
60 – 63	- студент володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; - може репродуктивно відтворити незначну частину теоретичного й фактологічного матеріалу; - виявляє знання і розуміння окремих положень курсу; - вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; - визначає окремі ознаки подій, встановлює їх послідовність; - може дати стислу характеристику окремої постаті; - слабо орієнтується за картами;
35 – 59	- коли студент дуже слабо володіє навчальним матеріалом, нездатний елементарно розпізнавати і відтворити окремі факти, явища, події; - впізнає постать чи подію лише за детальним описом; - не визнає послідовності подій; - відсутні навички роботи з картами; - відповідь має уривчастий, незакінчений, незмістовний характер; - відсутня здатність викласти думку на елементарному рівні; - вибирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні “так – ні”);
1 – 34	- коли студент зовсім не володіє навчальним матеріалом, нездатний елементарно розпізнавати і відтворити окремі факти, явища, події; - не впізнає постать чи подію; - не визнає послідовності подій; - відсутні навички роботи з картами; - відповідь має уривчастий, незакінчений, незмістовний характер; - відсутня здатність викласти думку на елементарному рівні; - вибирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні “так – ні”);

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universitytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>).

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання дисципліни «Основи джерелознавства і музеєзнавства» можуть бути:

- усний контроль. Усний контроль здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування. При індивідуальному опитуванні викладач ставить перед здобувачем вищої освіти декілька запитань, при фронтальному – серію логічно пов'язаних між собою питань перед усією аудиторією;

- письмовий контроль. Здійснюється за допомогою письмових робіт, які можуть бути короткочасними (15-20 хв.) і протягом усього заняття. Письмовий контроль відрізняється також глибиною діагностики (поверховий зріз чи ґрунтовний аналіз);

- тестовий контроль. Тести – спеціальні завдання, виконання (чи невиконання) яких вказує на наявність (або відсутність) у здобувача вищої освіти певних знань, умінь.

- підготовка доповідей, есе, презентацій. Передбачає виконання здобувачами вищої освіти різних форм завдань.

Особлива увага при опануванні змісту навчальної дисципліни приділяється запобіганню порушенню академічної доброчесності та забезпечення довіри до результатів освітнього процесу та освітньої діяльності, розумінню здобувачами вищої освіти значення академічної доброчесності та наслідків недотримання її постулатів.

Питання для самоконтролю:

1. Джерелознавство – наука про історичні джерела.
2. Джерелознавство як навчальна дисципліна.
3. Історичне джерело як носій історичної інформації.

4. Предмет, завдання і функції джерелознавства.
5. Предмет і завдання джерелознавства історії України.
6. Основні джерелознавчі категорії.
7. Структура історичного джерелознавства.
8. Вірогідність, репрезентативність, автентичність та оригінальність історичних джерел.
9. Історична інформація.
10. Класифікація історичних джерел.
11. Поняття про масові та унікальні історичні джерела.
12. Інформація історичного джерела, її структура.
13. Джерела Національного архівного фонду України.
14. Зарубіжна україніка.
15. Джерельні ресурси музеїв і бібліотек.
16. Електронні джерельні ресурси.
17. Речові джерела.
18. Нумізматичні і сфрагістичні джерела.
19. Архітектурні пам'ятки.
20. Одяг і предмети побуту як історичне джерело.
21. Предмети озброєння.
22. Зображальні джерела.
23. Графічні книжкові зображення.
24. Портретні зображення.
25. Картографічні джерела.
26. Усні історичні джерела.
27. Антропонімічні джерела.
28. Топонімічні джерела.
29. Класифікація писемних джерел.
30. Актові джерела: різновиди та особливості формуляру.
31. Діловодна документація як різновид документальних джерел.
32. Судово-слідчі документи як історичні джерела.
33. Документи політичних і громадських організацій.
34. Статистичні джерела.
35. Періодика як історичне джерело.
36. Матеріали соціологічних досліджень.
37. Джерела особового походження.
38. Літописні пам'ятки.
39. Мемуари.
40. Епістолярій.
41. Агіографічна література.
42. Публіцистична та художня література.
43. Поняття методики джерелознавства.
44. Етапи роботи з джерелами.
45. Методика пошуку та виявлення джерел.
46. Джерелознавча критика.
47. Аналітична критика історичних джерел.

48. Методика і техніка роботи з електронними джерелами.
49. Ресурси мережі Інтернет як джерело з історії України доби незалежності.
50. Сучасна українська література та публіцистика як джерела з історії України доби незалежності.
51. Музеєзнавство як наука та навчальна дисципліна.
52. Об'єкт, предмет і завдання музеєзнавства.
53. Типи і профілі музеїв.
54. Виникнення спеціалізованих музеїв у XIX ст.
55. Законодавство про музейну справу в Україні.
56. Музейна справа в Україні.
57. Фондова робота музеїв.
58. Експозиційні і виставкова діяльність музеїв.
59. Культурно-освітня діяльність музеїв.
60. Новітні технології в музейній справі.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Основи джерелознавства і музеєзнавства» складається з трьох розділів, які в цілому характеризують структуру дисципліни та її теоретичну і практичну складові.

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади історичного джерелознавства

Розділ 2. Джерельні комплекси історії України

Розділ 3. Методика і техніка пошуку і використання джерел. Музеєзнавство

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1 Тематичні розділи

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади історичного джерелознавства

Тема 1. Джерелознавство як наука і навчальна дисципліна.

Становлення історичного джерелознавства як науки. Джерелознавство в системі історичних наук. Предмет, завдання і функції історичного джерелознавства. Міждисциплінарний характер і термінологія джерелознавства. Структура історичного джерелознавства. Наукові школи. Академічна й університетська інфраструктура історичного джерелознавства.

Тема 2. Поняття історичного джерела та джерельної інформації.

Поняття історичного джерела. Етапи існування джерела. Об'єктивно-суб'єктивна природа джерела. Поняття джерельної інформації.

Тема 3. Класифікація історичних джерел

Поняття, завдання та значення класифікації джерел. Ознаки і критерії класифікації. Основні схеми і моделі класифікації джерел. Особливості класифікації писемних джерел. Класифікація джерел з історії України.

Розділ 2. Джерельні комплекси історії України

Тема 4. Джерельна україніка

Джерела Національного архівного фонду України. Зарубіжна архівна україніка. Джерельні ресурси музеїв. Джерельний потенціал бібліотек. Електронні джерельні ресурси.

Тема 5. Речові джерела

Загальний огляд речових джерел з української історії. Нумізматичні джерела. Сфрагістичні джерела. Архітектурні пам'ятки. Предмети побуту й одягу. Предмети озброєння.

Тема 6. Зображальні та звукові джерела

Загальний огляд джерел цього виду. Графічні книжкові зображення. Портрети. Жанрові та історичні зображальні джерела. Аудіовізуальні джерела. Картографічні джерела. Зображальний аспект боністичних джерел.

Тема 7. Усні та лінгвістичні джерела

Загальний огляд джерел цього виду. Усні історичні твори. Віршовані і прозові твори. Поведінкові джерела. Антропонімічні джерела. Топонімічні джерела. Назви племен і народів. Господарська термінологія. Слова іншомовного походження.

Тема 8. Писемні джерела.

Загальний огляд. Літописи. Актові та діловодні документи. Судово-слідчі документи. Статистичні джерела та соціологічні матеріали. Документи політичних і громадських організацій. Преса. Літописи. Джерела особового походження. Матеріали соціологічних досліджень. Агіографічна, наукова та художня література.

Розділ 3. Методика і техніка пошуку і використання джерел.

Музеєзнавство

Тема 9. Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел

Поняття методики джерелознавства. Етапи роботи з джерелами. Методика пошуку та виявлення джерел. Дослідження джерел. Джерелознавча критика. Аналітична критика історичних джерел. Методика роботи з масовими джерелами.

Тема 10. Музеєзнавство як наука і навчальна дисципліна

Поняття «музей», «музейна справа», «музеєзнавство». Складові музейної справи. Музей як соціальний інститут. Функції музеїв. Класифікація музеїв. Науково-фондова робота музеїв. Експозиції та виставки. Науково-дослідна та освітньо-виховна робота. Стан музейної справи в сучасній Україні.

Тема 11. Історія музейної справи

Зародження музейної справи. Колекціонування в добу античності, середньовіччя та Відродження. Колекціонування і перші музеї в епоху Просвітництва. Профілізація музеїв. Роль музейної справи у ХХ ст. Реституція музейних цінностей. Провідні музеї світу. Становлення та розвиток музейної справи в Україні.

Тема 12. Практична діяльність музеїв

Фондова робота в музеях. Суть і специфіка музейної експозиції. Типи і види експозицій музеїв різних профілів. Класифікація і типологія виставок. Менеджмент і маркетинг у сучасному музеї. Нові технології в галузі музейної

справи та комунікації. Культурні та інформаційні ресурси. День музеїв. Досвід музейного менеджменту країн світу. Форми освітньої роботи музеїв. Екскурсія. Лекція. Консультації. Наукові читання (конференції, сесії, засідання). Зустріч з цікавою людиною, концерти, літературні вечори, театралізовані вистави.

Тема 13. Державна політика в галузі музейної справи України

Основи законодавства України про культуру, музеї та музейну справу. Закон «Про музей та музейну справу». Порядок відкриття музеїв та їх ліквідації в Україні. Положення про Музейний фонд України. Охорона, збереження і використання Музейного фонду України. Музейна інструкція. Міжнародні акти в галузі музейної справи. ICOM: створення та діяльність.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви тем	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.
Розділ 1. Теоретико-методологічні засади історичного джерелознавства					
Тема 1. Джерелознавство як наука і навчальна дисципліна	9	2	2		5
Тема 2. Поняття історичного джерела та джерельна інформація	9	2	2		5
Тема 3. Класифікація історичних джерел	9	2	2		5
Розділ 2. Джерельні комплекси історії України					
Тема 4. Джерельна україніка	10	2	2		6
Тема 5. Речові джерела	10	2	2		6
Тема 6. Зображальні та звукові джерела	8		2		6
Тема 7. Усні та лінгвістичні джерела	8		2		6
Тема 8. Писемні джерела	8	4	2		2
Розділ 3. Методика і техніка пошуку і використання джерел. Музеєзнавство					
Тема 9. Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел	9	2	2		5
Тема 10. Музеєзнавство як наука і навчальна дисципліна	11	2	2		7
Тема 11. Історія музейної справи	9		2		7
Тема 12. Практична діяльність музеїв	9	2	2		5
Тема 13. Державна політика в галузі музейної справи	9		2		7
Консультація	2			2	
Усього годин	120	20	26	2	72

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Тема 1. Джерелознавство як наука і навчальна дисципліна	2
2	Тема 2. Поняття історичного джерела та джерельна інформація	2
3	Тема 3. Класифікація історичних джерел	2
4	Тема 4. Джерельна україніка	2
5	Тема 5. Речові джерела	2
6	Тема 8. Писемні джерела.	4
7	Тема 9. Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел	2
8	Тема 10. Музеєзнавство як наука і навчальна дисципліна	2
9	Тема 12. Практична діяльність музеїв	2
	Всього	20

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Тема 1. Джерелознавство як наука і навчальна дисципліна	2
2	Тема 2. Поняття історичного джерела та джерельна інформація	2
3	Тема 3. Класифікація історичних джерел	2
4	Тема 4. Джерельна україніка	2
5	Тема 5. Речові джерела	2
6	Тема 6. Зображальні та звукові джерела	2
7	Тема 7. Усні та лінгвістичні джерела	2
8	Тема 8. Писемні джерела.	4
9	Тема 9. Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел	2
10	Тема 11. Історія музейної справи	2
11	Тема 12. Практична діяльність музеїв	2
12	Тема 13. Державна політика в галузі музейної справи	2
	Всього	26

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

		Денна форма
1	Тема 1. Джерелознавство як наука і навчальна дисципліна <i>Завдання 1. Підготувати презентацію про основні етапи розвитку історичного джерелознавства</i>	5
2	Тема 2. Поняття історичного джерела та джерельна інформація <i>Завдання 1. Підготувати реферат про основні компоненти історичного джерелознавства</i> <i>Завдання 2. Скласти перелік спеціальних історичних дисциплін, які є складовою структури джерелознавства</i>	5
3	Тема 3. Класифікація історичних джерел <i>Завдання 1. Скласти схему класифікації джерел</i> <i>Завдання 2. Скласти перелік критеріїв класифікації джерел</i>	5
4	Тема 4. Джерельна україніка <i>Завдання 1. Підготувати реферат про документальні ресурси Сумського краєзнавчого музею</i> <i>Завдання 2. Скласти перелік основних центрів зарубіжної україніки</i>	6
5	Тема 5. Речові джерела <i>Завдання 1. Зробити джерелознавчий аналіз речового джерела (на прикладі монет радянського періоду)</i> <i>Завдання 2. Підготувати реферат про архітектурну пам'ятку</i>	6
6	Тема 6. Зображальні та звукові джерела <i>Завдання 1. Визначити джерелознавче значення картографічного джерела</i> <i>Завдання 2. Підготувати реферат про портретне зображення (за матеріалами Сумського художнього музею ім. Н. Онацького)</i>	6
7	Тема 7. Усні та лінгвістичні джерела <i>Завдання 1. Визначити джерелознавче значення билини про Іллю Муровця (Муромця)</i> <i>Завдання 2. Підготувати реферат про народний обряд (етнографічне джерело)</i>	6
8	Тема 8. Писемні джерела <i>Завдання 1. Зробити джерелознавчий аналіз преси на прикладі окремого друкованого органу політичної партії</i> <i>Завдання 2. Підготувати доповідь про Руську (Волинську) метрику</i>	2
9	Тема 9. Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел	5

	<i>Завдання 1. Підготувати доповідь про етапи роботи з джерелами</i> <i>Завдання 1. Зробити джерелознавчий аналіз путівника по Державному архіву Сумської області</i>	
10	Тема 10. Музеєзнавство як наука і навчальна дисципліна <i>Завдання 1. Скласти кросворд з теми «Музейна справа»</i> <i>Завдання 2. Підготувати реферат про будь-яку експозицію Сумського краєзнавчого музею</i>	7
11	Тема 11. Історія музейної справи <i>Завдання 1. Підготувати доповідь на тему «Заснування Сумського історико-художнього музею»</i> <i>Завдання 2. Скласти туристичний маршрут Сумами з включенням до нього найвідоміших пам'яток і музеїв міста</i>	7
12	Тема 12. Практична діяльність музеїв <i>Завдання 1. Охарактеризувати електронні ресурси як одне з джерел вивчення музеєзнавства</i> <i>Завдання 2. Скласти туристичний маршрут Ромнами з включенням до нього найвідоміших пам'яток і музеїв міста</i>	5
13	Тема 13. Державна політика в галузі музейної справи <i>Завдання 1. Дати характеристики за рубриками книги «Сто років існування Сумського округового художньо-історичного музею: Зб. наук. пр.» (Суми, 2021). URL:</i> <i>Завдання 2. Скласти перелік законодавчих актів щодо музейної справи в Україні з включенням до нього найвідоміших пам'яток і музеїв міста</i>	7
	Всього	72

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Антонович В. Лекції з джерелознавства / УВАН у США, Нац. ун-т «Острозька академія»; ред. М. Ковальський. Острог; Нью-Йорк, 2003. 382 с.
2. Воронов В.І. Джерелознавство історії України: курс лекцій / Дніпропетровський нац. у-т. Дніпропетровськ, 2003. 336 с.
3. Гайдай О. Музеєзнавство. Навч. посіб. / Миколаїв. нац. ун-т ім. Петра Могили. Миколаїв, 2021. 212 с.
4. Історичне джерелознавство: Підручник для студентів вищих навч. закл. / Я.С. Калакура (кер. авт. кол.), І.Н. Войцехівська, С.Ф. Павленко та ін. Київ: Либідь, 2017. 512 с.
5. Архівознавство: Підручник / За заг. ред. Я.С. Калакури та І.Б. Матяш. Київ: ВД «КМ Академія, 2002. 356 с.
6. Джерелознавство історії України: Довідник / Гол. редкол. М.Я. Варшавчик. Київ, Київ, 1998. 206 с.
7. Макарчук С. Писемні джерела з історії України. Львів: Світ, 1999. 352 с.

Додаткові

8. Архіви України. Науково-практичний журнал. Державний комітет архівів України.
9. Богдашина О.М. Джерелознавство історії України: Теорія, методика, історія: Навч.-метод. посіб. Харків: Сага, 2008. 214 с.
10. Волинські грамоти XVI ст. / Упоряд. В.Б. Задорожний, А.М. Матвієнко. Київ: Наук. думка, 1995. 248 с. (Пам'ятки української мови).
11. Вступ до музеєзнавства і пам'яткознавства: навч. посіб. / за наук. ред. О.М. Гончарової, С.Ж. Пустовалова. Київ, 2020. 490 с.
12. Гончарова О.М. Художні музеї США та Канади: навч. посіб. Київ: Логос, 2018. 160 с.
13. Грамоти XIV ст. Пам'ятки української мови. / Упоряд., вст. ст., комент. і словники-показчики М.М. Пешак. Київ: Наук. думка, 1974. 219 с.
14. Ділова документація Гетьманщини XVIII ст. / Упоряд. В. Горобець. Київ: Наук. думка, 1993. 392 с.
15. Джерелознавство історії України. Довідник / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. Київ, 1998. 211 с.
16. Казьмирчук М. Джерела особового походження. Підручник. Київ: Логос, 2010. 242 с.
17. Ковальчук О. Українське джерелознавство доби романтизму / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. Київ, 2011. 324 с.
18. Палієнко М.Г. «Киевская старина» у громадському та науковому житті України (кінець XIX – початок XX ст.). Київ: Темпора, 2005. 384 с.
19. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство : навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 428 с.
20. Салата О.О. Основи музеєзнавства: навч.-метод. посібник. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 164 с.
21. Стефанюк Г.В. Джерела з історії України: схеми, слайди, глосарій. Івано-Франківськ, 2014. 158 с.
22. Толочко П.П. Літопис Київської Русі / Київ. акад. євробізнесу. Київ, 1994. 84 с.
23. Українська Центральна Рада : документи і матеріали: У 2 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 1996.
24. Яковенко Н. Вступ до історії. Київ: Критика, 2007. 376 с.

Інтернет-ресурси:

25. Музейний портал. URL: <https://museum-portal.com/>
26. Інститут історії України НАН України. URL: <http://history.org.ua/>
27. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. URL: <http://archeos.org.ua/>

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Навчальні аудиторії, які обладнані для проведення лекційних і семінарських занять.

2. Аудіовізуальні, технічні і комп'ютерні засоби навчання.
3. Презентація лекцій в Powerpoint.